

De (

De invloed van de industriële

Identificatiegegevens van Jozef Ver Eecke (als kind)

Naam: Jozef Ver Eecke
Geboortedatum: 9 juli 1930
Geboorteplaats: Gits (thuis, met vroedvrouw)
Samenstelling gezin:
Naam vader: August Ver Eecke
Beroep: gemeentewerker
Geboortedatum: 22 juni 1892
Sterftedatum: 6 juni 1970
Naam moeder: Celine Van Hecke
Beroep: huisvrouw
Geboortedatum: 8 november 1896
Sterftedatum: 27 augustus 1967
Huwelijksdatum ouders: 12 september 1923
Aantal kinderen: 4 (5, maar eerste gestorven)
Jongens: Frans (°7 december 1925)
Jozef (°9 juli 1930)
Arthur (°24 oktober 1938)
Meisjes: Yvonna (°30 augustus 1935)

Identificatiegegevens van Ann Ver Eecke (als kind)

Naam: Ann Ver Eecke
Geboortedatum: 13 september 1968
Geboorteplaats: Roeselare (in een kraamkliniek)
Samenstelling gezin:
Naam vader: Jozef Ver Eecke
Beroep: knopenbewerker (arbeider)
Geboortedatum: 9 juli 1930
Sterftedatum: /
Naam moeder: Erna Vanderougstraete
Beroep: knopenbewerkster (arbeidster)
Geboortedatum: 30 november 1940
Sterftedatum: /
Huwelijksdatum ouders: 14 juli 1962
Aantal kinderen: 2
Jongens: Filiep (°31 augustus 1963)
Meisjes: Ann (°13 september 1968)

Identificatiegegevens van Liselotte Denys

Naam: Liselotte Denys
Geboortedatum: 26 juli 1991
Geboorteplaats: Roeselare (in een kraamkliniek)
Samenstelling gezin:
Naam vader: Lieven Denys
Beroep: arbeider
Geboortedatum: 19 november 1966
Sterftedatum: /
Naam moeder: Ann Ver Eecke
Beroep: bediende
Geboortedatum: 13 september 1968
Sterftedatum: /
Huwelijksdatum ouders:
1 september 1989 (wet)
16 september 1989 (kerk)
Aantal kinderen:
Jongens: Arnout (°5 november 2000)
Meisjes: Liselotte (°26 juli 1991)
Celine (°27 november 1991)

stam)boom in!

revolutie op de eigen familiegeschiedenis

INTERVIEWS, TEKST EN UITWERKING:

Liselotte Denys en Iqra Ahmed

INLEIDING: Nele Desimpelaere

Het Europees netwerk EUSTORY staat reeds enkele jaren in voor geschiedeniswedstrijden in verschillende Europese landen. Het netwerk verenigt organisaties die in hun eigen land historische onderzoekswedstrijden organiseren voor jongeren. Dit jaar was ons land aan de beurt. De EUSTORY geschiedeniswedstrijd werd hier georganiseerd door het Fonds Bellevue. Dit fonds van de Koning Boudewijnstichting beheert het monument en de collecties van de Bellevue-musea, het vroegere Museum van de Dynastie en het Memoriaal Koning Boudewijn. De Koning Boudewijnstichting bouwde het monument om tot een museum over de geschiedenis van België, het BELvuemuseum.

De bedoeling van het wedstrijdproject was om jongeren een andere visie te laten ontwikkelen op het verleden. Zo kunnen bepaalde hedendaagse geschiedenissen en situaties beter worden begrepen. Bovendien zorgt het thema ‘familiegeschiedenis’ dat jongeren ook hun eigen voorgeschiedenis leren (ver)kennen en van nabij bestuderen.

Op maandag 26 mei 2008 werd in het museum BELvue de prijzenpot verdeeld. Liselotte Denys en Iqra Ahmed, op dat moment beiden leerlingen in het vijfde jaar in Barnum in Roeselare, kregen de eerste prijs voor hun werkstuk.

“Een mooie methodische benadering; het betreft een echt onderzoek; goed doorwerkt en origineel; een verzorgde taal; een sterke beleving; een dossier dat volledig aan de criteria beantwoordt”, zo omschrijven de juryleden het werk van deze laureates van EUSTORY 2008. Zij kregen de opdracht van hun leerkracht geschiedenis de invloed van de in-

dustriële revoluties op de eigen familiegeschiedenis te onderzoeken. Een opdracht die kadert in de eindtermen van het vak geschiedenis voor de vijfdejaars en die mevrouw Beel, leerkracht geschiedenis, al enkele jaren oplegt aan haar leerlingen. Uiteraard deed het haar eveneens veel plezier dat enkele van ‘haar’ meisjes het kroontje mochten opzetten.

Anders dan haar klasgenoten – die niet geloven in wedstrijden: “je doet mee en je wint toch nooit iets” wordt er gezegd – twijfelde Liselotte geen seconde om deel te nemen.

Haar klasgenote Iqra Ahmed, van Pakistaanse origine waardoor het voor haar minder evident was om rechtstreeks haar eigen grootouders te interviewen, stapte graag mee in de boot.

Via het interview van haar grootvader en moeder en een originele collage, onderzocht Liselotte samen met Iqra welke veranderingen zich in die twee generaties voordeden op gebied van het dagelijkse leven zoals wonen, kleden, voeden en consumeren, op gebied van mobiliteit, onderwijs en vrije tijd en op gebied van waardebeleving. Deze veranderingen illustreren duidelijk de invloed van de industriële revoluties op het dagelijkse leven.

De auteur stelde dezelfde vragen aan haar grootvader en moeder waardoor ze de industriële geschiedenis in een goed gestructureerde samenvatting zelf kon overlopen.

Voor Liselotte en Iqra was het een erg leerrijke opdracht en uitermate interessant om met eigen oren (interviews) en ogen (foto’s) te zien hoe het er vroeger aan toe ging.

Omdat we nog niet veel pronte jongedames tegen het lijf liepen die interesse tonen voor de industriële revoluties en de gevolgen hiervan in de eigen familiegeschiedenis, geven we Liselotte en Iqra graag het woord en de pen. Een ‘jonge’ invalshoek dit keer, maar het lezen zeker waard! ■■■

Interview met Jozef Ver Eecke (°9 juli 1930)

*Woning, voeding, kleding,
consumptiegoederen*

Kun je eens je woning beschrijven waar je opgroeide?

Ons huis was een kleine rijwoning en had maar één verdieping. We leefden in een keuken, want we hadden geen woonkamer. We hadden ook een kleine achterkeuken, waar het eten werd klaargemaakt. We waren thuis met zes, maar hadden toch maar twee slaapkamers. Van een badkamer was helemaal geen sprake en ons toilet was buiten. Een garage was er niet, want we hadden geen auto. Niemand van het 'gewone' volk in die tijd trouwens.

Was er comfort voorzien in jullie huis?

Nee, totaal niet; om ons te verwarmen was er enkel een kolenkachel en ons huis werd verlicht met petroleum. We gebruikten in geen geval elektrische toestellen, want we hadden simpelweg geen elektriciteit.

Wat werd er zoal gegeten en wanneer?

We aten vier keer per dag. 's Morgens boterhammen met confituur, 's middags dronken we soep en aten we aardappelen. Héél soms kregen we een (klein) stukje vlees. Tijdens de oorlog soms zelfs geen. Om 4 uur 's namiddags aten we weer boterhammen met confituur en 's avonds pap. Er was nooit afwisseling; we kregen elke dag hetzelfde, of het nu een gewone werkdag was of een feestdag.

Hoe zat het met de kledij? Had je bijvoorbeeld wekelijkse en zondagse kledij?

Ja, toen we de zondag naar de mis gingen, deden we onze beste kleren aan. Daarna moesten ze onmiddellijk weer af, zodat ze

proper bleven voor de volgende weken. Anders hadden we weinig kleren en was er geen onderscheid tussen vrijetijds-, school- en werkkledij. Idem wat betreft de schoenen.

Werden de kleren veel gewassen?

Slechts één keer per week deed mijn moeder de was, met de hand, want er was geen wasmachine.

Consumptiegoederen: zie samenvatting

Beroep

Welk beroep oefenden je vader en moeder uit? Had dit dan een invloed op je kindjaren?

Mijn vader was gemeentewerker, en mijn moeder bleef gewoon thuis. Een groot inkomen was er dus niet, en ze waren sowieso met minder tevreden.

Heeft je vader dan ooit van werk moeten veranderen?

Voor hij gemeentewerker werd, was hij seizoensarbeider.

Heb je ooit beroepen zien verdwijnen?

Ja, ik herinner me nog dat ze vroeger graan moesten dorsen met de handen.

In welke sectoren waren je kennissen vooral tewerkgesteld?

In fabrieken.

Mobiliteit

Hoe groot was jouw leefwereld en die van je familie?

Dat ging niet verder dan het dorp zelf waar we woonden.

Hoe gebeurden de meeste verplaatsingen dan?

Meestal te voet, of soms met de fiets.

Ging je met het gezin soms op reis?

Nee, de eerste keer dat ik elders ging, was toen ik soldaat was en naar Duitsland moest. Dat was in het jaar 1951. We gingen toen gewoon met de trein.

Waar heb je je vrouw leren kennen?

Zij werkte in hetzelfde bedrijf als ik, en zo heb ik haar leren kennen. We woonden beiden in Gits.

Op welke leeftijd behaalde je je rijbewijs?

Op mijn 42ste. Dat was dus in het jaar 1972. Toen moesten we wel al lessen volgen en een examen afleggen.

Waar deed je gezin de inkopen?

We gingen te voet naar een buurtwinkeltje dat zich op ongeveer 1 km van ons huis bevond.

Onderwijs en informatie

Tot welke leeftijd ben je naar school geweest?

Ik ben maar tot mijn veertiende naar school geweest, het einde van mijn lager onderwijs afgewerkt. We hadden toen nog 8 leerjaren. Daarna ging ik werken, maar dat was heel normaal in die tijd. Slechts een paar gingen naar Roeselare om te studeren. Zeker toen ik veertien was, want het was nog oorlog en toen hadden de mensen zeker niet altijd genoeg geld voor de basisbehoeften. Laat staan om te studeren.

Welke lessen kreeg je toen zoal? Verschillen die veel van de lessen nu?

We kregen - zoals nu - gewoon lessen schrijven en rekenen. In de laatste jaren ook een heel klein beetje Frans. Het verschil met nu is dat we toen vooral les kregen in het dialect. Dat was normaal.

1900

Eerste film:
De gebroeders Lumière

1910

Eerste Wereldoorlog

1920

Opkom

Hoe werd je geïnformeerd over de gebeurtenissen in de streek, België of de wereld?

De meeste info kregen we op school, maar het wereldgebeuren werd niet echt gevolgd, behalve tijdens de oorlog. Dan gingen we naar de radio luisteren bij mensen die er eentje hadden. Eigenlijk was het verboden om naar de Engelse radio te luisteren. Werd je betrap, dan moest je meteen naar een concentratiekamp.

Zijn er belangrijke gebeurtenissen die je nog goed herinnert?

De Tweede Wereldoorlog is iets wat me altijd bij zal blijven. Het is onmogelijk om die gebeurtenissen te vergeten.

Waarden

Welke waarden kreeg je vooral mee in je opvoeding? Waren je ouders streng?

We kregen vooral godsdienstige waarden mee, want geloof was in die tijd héél belangrijk. Daarom kwam er ook iedere week een priester naar school om te preken. En ja, mijn ouders waren heel streng. Mijn vader toch. Ik ben maar getrouwd op mijn 32ste en tot vóór de dag van mijn huwelijk had ik nog een bepaald uur waarop ik moest thuiskomen als ik uitging.

Speelde het geloof/de Kerk een belangrijke rol in je leven?

Ja, zoals ik al zei, was dat heel belangrijk. We moesten bijvoorbeeld altijd bidden voor het eten en voor het slapengaan. Tijdens de meimaand moesten we elke avond een half uur extra gaan bidden in de kerk en tijdens de vasten lazen we met heel het gezin 's avonds een hele pater-noster. De vasten was ook een periode van weinig eten en op vrijdag kregen we geen vlees, maar vis, eieren of pap. We gingen

ook elke week – niet enkel tijdens de vasten, gewoonweg altijd - naar de 'vespers' in de kerk. Daar moesten we zingen en bidden. Er werd ook gepreekt. De jeugd ging daar zéér graag naar toe! (*lacht geïnformezinnig*)

En op de vraag waarom, antwoordt hij: "Dan konden de jongens de meisjes be-gluren en de meisjes de jongens bewonder-en!" (*lacht uitbundig*)

Kijk je met heimwee terug naar je vroeger leven of vind je het leven nu beter/gemakkelijker?

Vroeger leefden de mensen veel minder luxueus, maar hadden ze een betere ingesteldheid. Ze hadden veel minder, maar toch waren ze gelukkiger. Nu zijn de mensen nauwelijks nog tevreden. Ze willen steeds meer en meer. Ik vind dat de mensen nu ook veel sneller jaloers zijn. Dus op deze vlakken vond ik het vroeger wel beter, maar nu is er veel meer comfort. Je hebt ook meer keuze wat betreft voeding, kledij... ook de geneeskunde is beter geworden.

Vrije tijd

Was er veel tijd voor ontspanning en wat deed je vooral in je vrije tijd?

Ik was eigenlijk alleen maar vrij op zondag. Meestal gingen we dan voetballen bij de boer. Rond mijn 12de gingen we soms te voet naar Lichtervelde of bleven we in Gits om het voetbal te bekijken.

Ging je vaak naar de bioscoop?

Pas wanneer ik 18 werd, ging ik regelmatig eens naar de bioscoop. Velen gingen toen naar de bioscoop, het was ook niet echt duur.

Heeft de komst van de TV een invloed gehad op je vrijetijdsbesteding?

Nee, want we hebben nooit een TV gehad.

Speelde muziek een belangrijke rol in je leven?

Nee, want er was geen mogelijkheid om met muziek in contact te komen, want we hadden geen radio. Vanaf 20 jaar ging ik wel veel dansen in de Burgersgilde in Lichtervelde. Dat was na mijn dienst als soldaat.

Welzijn

Gaf je moeder haar kinderen borstvoeding?

Nee

Was anticonceptie al gekend en werd het ook toegepast?

Anticonceptie? Wat is dat dan? (*hilariteit alom*) (*Pas na overleg met 'meme', kwam hij te weten dat het om voorbehoedsmiddelen ging*), *daarna ging ons gesprek verder*)

Nee, daar was nog geen sprake van.

Wanneer deed men beroep op een dokter of specialist?

We gingen enkel naar de dokter als iemand heel ziek was. Gelukkig woonde de dokter niet ver. Als we maar een klein beetje ziek waren, moesten we toch naar school of naar ons werk.

Was er aandacht voor tandverzorging of diende de tandarts alleen om tanden te trekken?

Nee, ik poetste vrijwel nooit mijn tanden. In mijn kinderjaren ben ik nooit ofte nimmer naar een tandarts geweest. Ook niet om een tand te laten trekken.

Welke kinderziekten kwamen meest voor of kreeg u zelf?

De meest voorkomende kinderziekten waren de mazelen, kinkhoest en de windpokken. Ik heb ze ook alledrie gehad. ■■■

Geboorte Jozef Ver Eecke
9 juli 1930

WO II
Dit was een heel belangrijke periode in het leven van zijn gezin. Men leefde in voortdurende angst; de ene tijd al wat erger dan de andere. Hierdoor had het gezin soms niet genoeg geld om voldoende eten te kopen ...

1930

1940

...st van de radio

Beurscrash - Wall Street

Tweede Wereldoorlog

Holocaust

Atoombom

Werd je ingeënt tegen bepaalde kinderziektes of tropische ziektes?

Nee, men deed dat niet.

Werd het gezin met grote tegenslagen geconfronteerd?

Ja, ik ben nu de oudste van vier, maar vóór mij hadden mijn ouders een kind dat dood geboren werd. We hadden ook een veel te laag inkomen voor een groot gezin. Mijn grootvader heeft zelfs nog bij ons geleefd. Dat maakte het nog extra moeilijk om rond te komen.

Dank je wel voor je tijd en de aangename babbel!

Interview met Ann Ver Eecke (°13 september 1968)

Woning, voeding, kleding, consumptiegoederen

Kun je eens je woning beschrijven waar je opgroeide?

Ons huis was alleenstaand, met 2 verdiepingen en een zolder. Op de eerste verdieping hadden we drie slaapkamers. We hadden een woonkamer en een keuken en ons toilet was binnen. Wij hadden ook een garage en een redelijke grote tuin. Onze tuin was vooral bedoeld om groenten te kweken.

Was er comfort voorzien in jullie huis?

Niet bepaald. We verwarmden ons aan kolenkachels, maar keukenapparaten en –toestellen waren er nog niet. De verlichting was wel al met elektriciteit.

Wat werd er zoal gegeten en wanneer?

We aten de gewone dagelijkse kost, niets

speciaals dus. Op zondag kregen we meestal frieten of kroketten en dan kwam mijn meme meestal eten. Op vrijdag kregen we dikwijls vis of eieren.

Hoe werd jullie voedsel bewaard?

In de koelkast of in de diepvries.

Hoe zat het met de kledij? Had je bijvoorbeeld wekelijkse en zondagse kledij?

Er was een verschil tussen wekelijkse en zondagse kledij. Op school moesten we een schort dragen. We hadden dus minder kleren dan de jongeren van nu. Schoenen kochten we enkel als het echt nodig was, anders niet.

Werden de kleren veel gewassen?

Nee, er werd veel minder gewassen dan de mensen nu doen. Maar wel al meer dan vroeger omdat we over een wasmachine beschikten.

Consumptiegoederen: zie samenvatting

Beroep

Welk beroep oefenden je vader en moeder uit? Had dit dan een invloed op je kinderen?

Ze waren allebei arbeiders, meerbepaald knopenbewerkers. Ze moesten veel werken, dus hadden we nooit veel tijd om ergens weg te gaan. Als er verlof was, bleven we thuis, want er was genoeg ander werk. Bijvoorbeeld schilderwerken of groenten in de diepvries steken.

Had het beroep van je vader of moeder een grote invloed op je eigen beroepskeuze?

Nee

Heb je ooit beroepen zien verdwijnen?

Nee

In welke sectoren waren je kennissen vooral tewerkgesteld?

De meeste van mijn kennissen werkten in de tuinbouw, sommigen ook in fabrieken.

Mobiliteit

Hoe groot was jouw leefwereld en die van je familie?

Mijn leefwereld was gewoon ons dorp.

Hoe gebeurden de meeste verplaatsingen dan?

Met de auto of de fiets.

Ging je met het gezin soms op reis?

Nee, de eerste grote reis was naar Canada, als huwelijksreis. We gingen dan naar mijn schoonzus.

Waar heb je je man leren kennen?

In een dancing in Beitem.

Op welke leeftijd behaalde je je rijbewijs?

Ik was toen 18 jaar.

Waar deed je gezin de inkopen?

Normaalgezien deden we onze inkopen gewoon in de kleinere dorpswinkeltjes. Af en toe gingen we met de auto naar de UNIC in Lichtervelde. Dan kon er wel een extra-tje van af.

Onderwijs en informatie

Tot welke leeftijd ben je naar school geweest?

Tot 19 jaar en dat was enigszins normaal. Ik moest daarvoor naar Roeselare en ik ging met de bus.

Welke lessen kreeg je toen zoal? Verschillen die veel van de lessen nu?

Het lessenpakket kan vergeleken worden met dat van nu.

Zijn dienst als soldaat ...
21 maanden lang ('51 - '52)

Huwelijk met Erna Vanderougstraete
14 juli 1962

Geboorte Filiep
31 augustus 1963

Geboorte Ann
13 september 1968

1950

1960

1970

TV in België
BRT

Koude oorlog

Berlijnse muur

Moord op
J. F. Kennedy

Hippies - Flower power
Rasta - Punk

1ste mens
op de maan

Wat was de voertaal in je school?

Beschaafd Nederlands.

Hoe werd je geïnformeerd over de gebeurtenissen in de streek, België of de wereld?

Info over het dorp werd via de mensen gewoon aan elkaar doorverteld. Voor het wereldgebeuren was er het journaal op tv.

Zijn er belangrijke gebeurtenissen die je je nog goed herinnert?

Als er nu over bepaalde gebeurtenissen gesproken wordt die 25 à 30 jaar geleden gebeurd zijn, kan ik me dat wel herinneren. Maar er zijn geen specifieke gebeurtenissen die ik me nu meteen kan herinneren.

Waarden

Welke waarden kreeg je vooral mee in je opvoeding? Waren je ouders streng?

We moesten beleefd zijn, braaf en verstandig. In mijn ogen waren mijn ouders wel streng, maar enkel als het om punten op school ging. Op vlak van uitgaan waren ze milder.

Speelde het geloof/de Kerk een belangrijke rol in je leven?

We moesten elke week naar de mis, maar ik stelde me er geen vragen bij, dat was een gewoonte. In mijn ogen niet zo belangrijk dus.

Kijk je met heimwee terug naar je vroeger leven of vind je het leven nu beter/gemakkelijker?

De laatste 20 jaar is er heel veel veranderd. Het leven is misschien wel beter geworden wat betreft het comfort en alle hulpmiddelen die mensen kunnen inschakelen (bijvoorbeeld hulp in het huishouden...). Maar aan de andere kant denk ik niet dat het aangenamer gewor-

den is, want er is almaar meer stress en ruzie in de gezinnen en tussen de mensen omdat ze geen tijd meer hebben voor elkaar. Vroeger was er nog een verschil tussen een weekdag en een zondag, schoolkieren en beste kieren. Nu is iedereen elke dag even mooi gekleed.

Vrije tijd

Was er veel tijd voor ontspanning en wat deed je vooral in je vrije tijd?

Ja. Ik ging turnen en ik ging ook naar de muziekschool. Er waren toen al redelijk veel mogelijkheden voor vrije tijd in ons dorp.

Ging je vaak naar de bioscoop?

Neen.

Heeft de komst van de tv een invloed gehad op je vrijetijdsbesteding?

Neen, niet echt.

Speelde muziek een belangrijke rol in je leven?

Ja, als tiener luisterde ik meestal naar radio 'MiAmigo' of 'TOP POP' op de Nederlandse zenders. Bekende namen waren ABBA, Boney M, Kim Wilde. Een platenspeler was er en zelf had ik ook een cassetterecorder (wat in die tijd nog tamelijk duur was in vergelijking met nu).

Welzijn

Gaf je moeder haar kinderen borstvoeding?

Neen, wegens te weinig tijd. Ze kreeg immers niet veel bevallingsverlof.

Was anticonceptie al gekend en werd het ook toegepast?

Het was al gekend, maar het werd door mijn ouders niet gebruikt.

Wanneer deed men beroep op een dokter of specialist?

Als het nodig was, bij een griep of zo, maar niet bij een gewone verkoudheid. Onze dokter woonde amper op twee kilometer.

Was er aandacht voor tandverzorging of diende de tandarts alleen om tanden te trekken?

Die aandacht was er al, maar nog niet in die mate dat er in elke mond blokjes aan te pas kwamen. Een gewone beugel heb ik wel een tijdje moeten dragen.

Welke kinderziekten kwamen meest voor of kreeg je zelf?

De windpokken en de mazelen. De mazelen kreeg ik op mijn twaalfde en daar ben ik heel ziek van geweest.

Werd je ingeënt tegen bepaalde kinderziekten of tropische ziektes?

Ja, we werden ingeënt tegen kinderziekten, maar niet tegen tropische ziektes.

Werd het gezin met grote tegenslagen geconfronteerd?

Nee, niet echt.

Dank je voor het interview.

Graag gedaan. ■■■

Huwelijk Ann Ver Eecke met Lieven Denys
1 september 1989

Geboorte Liselotte
26 juli 1991

Geboorte Celine
27 november 1994

2000
Geboorte Arnout
5 november 2000

1980

1990

Opkomst van de computer

Abortuswet goedgekeurd
Golffoorlog

Europese Unie

9/11

Tsunami

Samenvatting

Tussen de generatie van mijn grootvader en zijn dochter zijn de woningen sterk veranderd qua grootte, inrichting, comfort, enz. Het huis in de jaren '30 waarin hij woonde was zeer klein om met 7 personen in te wonen. Ze hadden maar 2 slaapkamers en er was maar één verdieping. Bovendien was het toilet buiten. Van elektriciteit was al helemaal geen sprake. Het huis in de kinderjaren van zijn dochter was al beter uitgerust; ze hadden twee verdiepingen, een zolder en een toilet binnen. Ze hadden ook al een garage, zo zie je dat de auto in de loop van de jaren 1950-'60 bij de gewone burger in het leven gekomen was. Hun huis werd verlicht door elektriciteit, terwijl ze dat vroeger met petroleum deden. Eén overeenkomst hebben we wel gevonden: beiden hadden geen badkamer.

Product	Grootoudergezin	Oudergezin	Eigen gezin
auto		X	X
badkamer			X
cv			X
computer			X
diepvrieser		X	X
filmcamera			
fotoapparaat		X	X
koelkast		X	X
platenspeler		X	
radio		X	X
stereo-installatie			X
stromend water			X
telefoon		X	X
TV (zwart-wit)			
TV (kleur)		X	X
video			X
DVD			X

Bij mijn moeder was er al meer keuze en een grotere hoeveelheid aan voedsel, terwijl ze in de jaren 1930 met héél weinig rond moesten komen. Toen er in de Tweede Wereldoorlog een economische crisis was, werd dat nog erger; soms kregen ze bijna niets.

Wat betreft de kledij, was dat ongeveer gelijklopend; bij mijn grootvader hadden ze bijna géén kleren. Er was zelfs geen verschil tussen werkkledij en vrijetijds- en schoolkledij. Later beschikte men over meer kleren en kon men ze ook meer wassen door de komst van de wasmachine.

Aan de consumptiegoederen van vroeger en nu zie je een enorme evolutie, van bijna niets naar praktisch alles, op alle domeinen...

Beroepen die uitgeoefend werden met de hand, zijn in de loop van de jaren 1940-'50, verdwenen. In de plaats daarvan gebruikten ze machines en begonnen ze in fabrieken te werken. Later, bij mijn moeder, bleven fabrieken en tuinbouw de belangrijkste beroepssectoren. Nu, in onze tijd, is de belangrijkste sector de tertiaire sector. Ook de computer is een heel belangrijk gegeven geworden, en hij vergemakkelijkt het werk.

In de jaren 1930 was er nog geen sprake van auto's bij de gewone burger, alles werd te voet of met de fiets gedaan. Echte reizen deed men toen dus niet. Men ging hoogstens eens te voet naar een naburig dorp om familie te bezoeken. In de tijd van mijn moeder kon men al wel gebruik maken van de auto, de bus, of zelfs het vliegtuig, maar veel reizen was ook toen nog niet aan de orde. Soms gingen ze eens naar zee.

In de tijd van mijn grootvader was het vanzelfsprekend om een echtgenote te kiezen van dezelfde streek, en dat heeft hij ook gedaan. Hij leerde haar

kennen op het werk. Doordat later de mobiliteit ruimer was, kon men al een auto gebruiken om uit te gaan. Zo heeft mijn moeder haar man leren kennen in een dancing in Beitem.

Nu kunnen we gebruiken wat we willen, want iedere vorm van vervoer is beschikbaar voor (bijna) elke 'klasse'. Nu reizen we ook veel meer en besteden we er soms veel geld aan. Als ze het willen, kunnen mensen hun partner in de verste uithoeken van de wereld gaan zoeken.

In de tijd van mijn moeder was het al verplicht om tot 18 naar school te gaan. Daarna heeft ze nog een zevende jaar bijgedaan. Terwijl haar vader enkel de lagere school uitgedaan heeft. In die tijd was dat tot de leeftijd van 14. Men had toen simpelweg niet genoeg geld om hem te laten verder studeren. Zeker niet ten tijde van de oorlog.

De lessen van de jaren 1970-'80 waren vergelijkbaar met die van nu, maar verschillen enorm van de lessen van de jaren 1930-'40. Toen kregen ze enkel de hoofdvakken, zoals: rekenen, schrijven, godsdienst en op het einde een klein beetje Frans. Nu hebben we veel meer vakken en zien alles meer uitgebreid.

Vroeger was de voertaal gewoon het plaatselijke dialect. In de tijd van mijn moeder was het algemeen beschaafd Nederlands al ingevoerd.

In de jaren 1930-'40 kregen ze de meeste informatie op school, anders werd het wereldgebeuren niet echt gevolgd, enkel tijdens de oorlog luisterden de

mensen geregeld naar de radio. Maar het was strafbaar om naar de Engelse radio te luisteren. Werd je betrapt, dan stuurden ze je naar een concentratiekamp. In de tijd van zijn dochter kon men het nieuws al volgen op tv. Nu kan je nóg meer bronnen raadplegen, zoals tv, internet, radio, krant, tijdschriften...

In de tijd van mijn grootvader speelden voornamelijk godsdienstige waarden mee. Alles draaide rond en voor het geloof. De vasten bijvoorbeeld werd streng gevolgd. Later werd de godsdienst minder strikt gevolgd. Ze gingen wel nog elke week naar de mis, omdat het een gewoonte was. Nu wordt nóg vrijer omgesprongen met het geloof. Iedereen heeft tegenwoordig zijn eigen manier van geloven. Mensen denken eerst na over de dingen in plaats van alles meteen te geloven.

Bij de generatie van mijn moeder stond godsdienst niet meer op de eerste plaats. Men besteedde meer aandacht aan beleefdheid en verstandig zijn. Wat niet wil zeggen dat deze waarden niet golden voor de jaren 1930-'40.

Van vrije tijd was niet veel sprake toen mijn grootvader klein was. Ze gingen enkel de zondag voetballen bij de boer. Pas op zijn 18de ging hij af en toe naar de bioscoop. In de tijd van mijn moeder was er al meer ruimte voor vrije tijd; ze deed muzikschool, ging turnen. Er waren toen al veel mogelijkheden in het dorp. In deze moderne tijd heb je echt té veel keuze aan mogelijkheden om je vrije tijd mee te vullen.

Toen mijn grootvader klein was, hadden ze nog geen radio en kwam hij dus ook niet in contact met muziek. Pas toen hij trouwde, kochten ze een radio en een tv. De komst van de tv in de jaren 1950-'60 heeft niet bepaald veel invloed gehad op de vrijetijdsbesteding van mijn moeder.

Nu heeft bijna iedereen een radio en een tv in huis en is muziek in ons leven onmisbaar.

Borstvoeding was een goedkope en gezonde oplossing en is van alle tijden, ook nu nog. Maar onze geïnterviewden kregen geen borstvoeding, terwijl dat meestal wel toegepast werd. Anticonceptie is vooral iets van deze tijd, vroeger – in de tijd van mijn grootvader – was daar helemaal geen sprake van.

Mensen gaan nu voor een akkefietje naar een dokter, terwijl het in de tijd van onze geïnterviewden helemaal anders was. Men ging alleen als het écht nodig was. In de jaren 1930-'40 moesten ze wel al héél ziek zijn. Een dokter kostte immers veel geld. Wat betreft de tandverzorging besteedden ze heel vroeger bijna geen aandacht aan de tanden. Mijn grootvader poetste ze vrijwel nooit en ging ook nooit naar een tandarts. In de tijd van mijn moeder was daar al meer aandacht voor, wat niet wilde zeggen dat een beugel vanzelfsprekend was. Nu wordt wel heel veel aandacht aan de tanden besteed.

De meest voorkomende kinderziekten bij beiden waren de windpokken en mazelen. Inentingen gebeurden vroeger praktisch niet. Mijn moeder werd wel al tegen bepaalde kinderziekten ingeënt.

De grootste veranderingen zijn gebeurd op vlak van woning, voeding, kledij en consumptiegoederen. De tabel van de consumptiegoederen is daar een goed voorbeeld van. ■